

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/38/2025
Identifikačné číslo spisu:	5623011411
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5623011411.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 30. septembra 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného A. Š., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 a iné, o dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/52/2024, z 24. septembra 2024

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. Š. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 21T/56/2023, z 30. januára 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/52/2024, z 24. septembra 2024 bol obvinený A. Š. uznaný za vinného zo spáchania zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024 a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v znení účinnom od 6. augusta 2024, ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v skutkovej vete rozsudku krajského súdu. Za to bol obvinenému A. Š. uložený podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona a § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, pričom bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd tomuto obvinenému tiež uložil povinnosť nahradiť poškodenému - J. Z. škodu vo výške 3.633,- Eur.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v súvislosti s porušením práva na obhajobu v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) v podstate namietal:

„[...] Obvinený v rámci konania pred súdom prvého stupňa navrhol vykonať nasledovné dôkazy: výsluch svedka O. (príslušník PZ prítomný na mieste skutku v rozhodnom čase), výsluch svedka ml. I. (taktiež osoba prítomná na mieste v rozhodnom čase), ako aj vyšetrovací pokus týkajúci sa overenia hodnovernosti svedeckej výpovede svedka Z.F. st.. Oba návrhy na kontradiktórne výsluchy svedkov súd odmietol vykonať, odôvodňujúc to nepotrebnosťou týchto svedeckých výpovedí, ako aj skutočnosťou, že obvinený ich nenavrhol vykonať po doručení výzvy súdu, hoci prokurátor ich navrhol len prečítať (§ 240 ods. 3 Trestného poriadku). Rovnako postupoval aj pri návrhu na ďalší dôkazný prostriedok (vyšetrovací pokus). Obvinený má za to, že takýto postup je porušením práva obvineného na obhajobu. Už v podanom odvolaní obvinený namietal, že výsluchy ním navrhnutých svedkov mali význam pre dokazované - podstatné - okolnosti, ktoré vyústili až do skutkového stavu tak, ako bol predmetom trestného konania (a kvalifikácie v obžalobe, a to aj s poukazom na motív a pohnútky, ktoré majú potom zásadný význam napríklad pri ukladaní trestu). Ak svedok O. (príslušník PZ) 21.2.2023 v prípravnom konaní vypovedal, že svedok Z. bol agresívny (aj počas prítomnosti polície), že mal vypité a obvinený bol normálny, pričom svedok ml. I. túto agresivitu potvrdzoval, rovnako s ďalšími svedkami (I. st.), a ak potom zároveň títo svedkovia spochybňovali súdmi prezentovanú jednotu v svedeckých výpovediach oboch svedkov Z. a do určitej miery aj ich hodnovernosť z hľadiska tvrdených skutočností, tak potom podľa názoru obhajoby možno konštatovať, že nevykonaním týchto dôkazov kontradiktórne na hlavnom pojednávaní došlo k porušeniu práv obvineného na obhajobu. Hoci je obhajobe a obvinenému zrejme, že dovolací súd neposudzuje spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z nich tieto súdy vyvodili, tým, že boli zo strany súdov oboch inštancií odmietnuté dôkazy navrhnuté obhajobou, táto nemohla pred týmito súdmi v plnej miere prezentovať svoje hodnotenie dôkazov a vyvinúť maximálne úsilie na to, aby oba súdy prijali závery obhajoby. Obvinený teda nenapáda hodnotenie dôkazov ale napáda ako nezákonný procesný postup oboch súdov, ktorý hodnoteniu predchádzal. Dovoľujeme si poukázať na relevantné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých sa odzrkadľuje názor obhajoby, že došlo k porušeniu práv obvineného na účinnú obhajobu a to bez riadneho odôvodnenia súdov oboch inštancií, prečo bol taký procesný postup žiadúci a nevyhnutný. Z Rozsudku Najvyššieho súdu SR z 8. októbra 2008, sp. zn. 6Tdo/16/2008, vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní a súd môžu zamietnuť návrhy na vykonanie ďalších dôkazov, ak je už zhromaždených dostatok iných dôkazov, so zreteľom na ktoré navrhované dokazovanie nemôže privodiť zmenu dokazovanej okolnosti. Naproti tomu zamietnutie návrhu obvineného na doplnenie konania vykonaním takého dokazovania, ktoré je relevantné a spôsobilé privodiť zmenu dokazovanej okolnosti, je porušením práva obvineného na obhajobu. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/1/2011, z 2.2.2011, základnou zložkou spravodlivého procesu je právo na obhajobu a v rámci nej aspoň raz kontradiktórnym spôsobom vypočuť svedka, výpoveď ktorého má podstatný význam pre rozhodnutie (ak nie sú splnené podmienky uvedené v ust. § 263 ods. 3 písm. a/ a b/ Trestného poriadku, k čomu v tomto prípade nedošlo). Obvinený si dovoľuje najvyššiemu súdu opätovne uviesť, že v kontexte vyššie uvedeného nepoukazuje na skutkové chyby, aj keď podľa neho logicky z tak vykonaného dokazovania vyplynuli, namieta nesprávny procesný postup súdov oboch inštancií, ktorý vyústil do zásadného porušenia práva obvineného na obhajobu.“

K naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol vo svojej podstate nasledovné:

„Odvolací súd nezaujal žiadnu právne relevantnú odpoveď na argumentáciu obvineného k tomu, že účasťou svedka poškodeného J. Z. pri výsluchu obvineného na hlavnom pojednávaní konanom 16.11.2023 došlo k porušeniu ustanovení Trestného zákona vo vzťahu k ustanoveniu § 261 ods. 2 TP. [...] Odvolací súd vo vzťahu k tomuto odvolaciemu dôvodu uviedol výlučne, že poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie na stranách 16 až 18 s tým, že výpoveď poškodeného nebola žiadnym spôsobom ovplyvnená z hľadiska jej hodnovernosti jeho prítomnosťou pri výsluchu obžalovaného. Zo zápisnice z hlavného pojednávania zo 16.11.2023, ako aj zo zvukovej nahrávky vyplývajú podľa obhajoby zásadné skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie zákonnosti oboch týchto dôkazov vykonaných v konaní pred súdom. V prvom rade je to skutočnosť, že poškodený bol po celý čas prítomný pri výpovedi obvineného a nemenej dôležitou je aj skutočnosť, že na výpoveď obžalovaného priamo nadviazal, svoju výpoveď oproti pôvodnému konaniu modifikoval (ozrejmil pri

opise svojho konania) a v určitých okamihoch s ňou aj polemizoval. Hoci možno prisvedčiť súdu prvého stupňa, že v osobe svedka - poškodeného sa stretávajú „dve osoby” s rôznymi procesnými právami a povinnosťami, nemôže to však podľa názoru obhajoby znamenať to, že súd úplne rezignuje na svoju povinnosť podľa ust. § 261 ods. 2 Trestného poriadku, a to obzvlášť za situácie, keď, ako vyplýva aj zo zvukového záznamu, svedok - poškodený priamo reagoval na výpoveď obžalovaného a niektoré čiastkové skutkové okolnosti (týkajúce sa najmä jeho aktívnej participácie a agresívneho správania) následne vo svojej výpovedi koriguje. Aj rozhodnutie, ktoré ako podporný argument uvádza prvostupňový súd vo svojom odôvodnení (a odvolací súd sa naň odvoláva, t. j. rozhodnutie NS ČSSR z 22.2.1967) hovorí len o vhodnosti takého postupu (ktorý sa následne pretavil do zákonnej právnej úpravy § 209 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom od 1.9.2000 do 31.12.2005), v súčasnej úprave však zákon ukladá súdu bezpodmienečne povinnosť zabezpečiť, aby výpovede svedkov (aj poškodeného) neboli priamo ovplyvnené tým, ako vypovedá obžalovaný. Za situácie, ktorá musela byť súdu známa už z prípravného konania, t. j. existencia diametrálnych rozdielností výpovedí obvineného a svedka - poškodeného, najmä čo sa týka aktívneho a agresívneho konania svedka - poškodeného, by zákonným postupom bol taký postup súdu, kedy by sa na časť priamej výpovede obžalovaného vylúčila prítomnosť svedka - poškodeného, tým by sa dosiahla zákonnosť vykonania oboch týchto dôkazov. Takýto nesprávny postup v rámci vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa je podstatnou okolnosťou, ktorá viedla k tomu, že súd nevykonával dôkazy zákonným spôsobom, navyše v prípade, ak priebeh celého incidentu a vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti bolo posudzované hlavne hodnotením vierohodnosti výpovede poškodeného a výpovede obžalovaného.“

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolateľ vzhliadol v dôsledku nasledovných úvah:

„Krajský súd v Žiline ako odvolací súd vo vzťahu k výroku o treste uvádza, že na rozdiel od okresného súdu a vzhľadom na novelu Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. účinnú od 6.8.2024 ukladal obžalovanému trest v rozpätí trestnej sadzby štyri až desať rokov, keďže už neaplikoval ust. § 38 ods. 4 Trestného zákona účinného do 6.8.2024 (prevaha priťažujúcich okolností a jej vplyv na trestnú sadzbu). Pri úvahách o druhu a výmere trestu sa odvolací súd ďalej sústredil na premisy uvedené v ust. § 34 ods. 2 až 4 Trestného zákona a venoval sa aj potencionálnej aplikácii § 39 Trestného zákona, a teda, či nie sú dané okolnosti na mimoriadne zníženie trestu, kde tieto odvolací súd nevzhliadol. Obvinený má za to, že takto určený druh a výmera trestu nezodpovedá zákonným požiadavkám Trestného zákona tak, ako sa tieto odzrkadlili v zmene právnej úpravy učinenej novelou č. 40/2024 Z. z. účinnou od 6.8.2024, hoci čiastočne na ňu pri určení výmery trestu prihliadol.[...] Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 40/2024 Z. z. do Trestného zákona sa popri zásadách ukladania trestov zavádza explicitná úprava všeobecných zásad ukladania sankcií. Ťažiskovou zmenou, ktorá má vplyv aj na posúdenie zákonnosti uloženia trestu obvinenému v tomto prípade, je explicitné vyjadrenie princípu proporcionality, t. j. tam, kde postačuje uloženie menej postihujúcej trestnej sankcie, nesmie byť uložená pre páchatel'a citeľnejšia sankcia. Ako ďalej konštatuje zákonodarcu, zmeny trestnoprávných kódexov kladú dôraz na ústavnoprávne požiadavky ukladania primeraných a spravodlivých trestov (napr. PL. ÚS 106/2011, PL. ÚS 1/2021) a najmä chápania trestného práva a osobitne trestu odňatia slobody ako prostriedkov ultima ratio. Odvolací súd rozhodoval o odvolaní obžalovaného už v čase, kedy vyššie uvedené zmeny, vrátane aplikácie princípu proporcionality, boli účinné. Odvolací súd sa však vôbec nezaoberal tým, či: 1. Sankcia, ktorú obvinenému ukladá nie je krutá a neprimerane prísna (ak berieme do úvahy všetky premenné v tejto veci, t. j. agresívne správanie poškodeného, trestnoprávnu bezúhonnosť obvineného, okolnosti spáchania skutku, nahradenie škody zo strany obvineného a pod.); 2. Nemohla byť uložená sankcia, ktorá postihovala obvineného (vzhľadom na rozhodnutie o vine) menej citeľnejšie (obvinený spĺňa a spĺňal predpoklady na uloženie trestu domáceho väzenia podľa § 53 Trestného zákona; v tomto prípade platí aj to, že sankcia spojená s ujmou na osobnej slobode páchatel'a je v súlade s princípom proporcionality až poslednou; 3. Ako by sa sankcia - s prihliadnutím k uplatnenej a k uspokojenej náhrade škody - dotkla právom chránených záujmov poškodeného. Odvolací súd sa vo svojom odôvodnení k uloženiu trestu zaoberal ust. § 39 Trestného zákona, ktorý je podľa neho výnimočným inštitútom a nejedná sa o pravidelný postup súdu. AVŠAK, na druhej strane, ust. § 33a Trestného zákona je všeobecnými zásadami ukladania trestov, nemá žiadny výnimočný zmysel, je vyjadrením vôle zákonodarcu ústavne súladným spôsobom inak nastaviť spôsob a systém ukladania trestov; súdy by pri ukladaní trestu mali prihliadať v prvom rade na tieto všeobecné zásady, až potom na zásady uvedené v §

34 Trestného zákona. Za týchto okolností potom rozhodnutie odvolacieho súdu o uložení nepodmienečného trestu odňatia slobody obvinenému javí známky nezákonnosti, keď súd, ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia, úplne opomenul aplikovať všeobecné zásady ukladania sankcií uvedené v ust. § 33a Trestného zákona, hoci rozhodoval už v čase, kedy bola táto právna úprava účinná (sám ju čiastkovo aplikoval) a pre obvineného s poukazom na vyššie uvedené (vid' napr. Dôvodová správa k zákonu č. 40/2024 Z. z.) aj priaznivejšia, keďže aj v prípade rozhodnutia o vine prichádzala do úvahy aj iná alternatíva trestu ako trest odňatia slobody.“

Na základe vyššie uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v neprospech obvineného; preto podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 388 ods. 1 prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla v podstate nasledovné:

„[...] Obvinený A. Š.G. v podanom dovolaní vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku, uvádza v zásade rovnaké argumenty, ako boli tie, pre ktoré už podal odvolanie, a tieto zároveň uvádzal už aj v priebehu konania na súde prvého stupňa, ktorý sa s nimi pri vydaní rozhodnutia aj náležite vysporiadal, čo konštatoval aj súd druhého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia. Je dôležité podotknúť, že súd druhého stupňa zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a sám vo veci rozhodol, avšak dôvodom na takýto procesný postup bolo výlučne nadobudnutie novely Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. s účinnosťou od 06.08.2024, ktorého použitie bolo v tomto trestnom konaní vo vzťahu k ukladaniu trestu pre páchatel'a priaznivejšie ako pôvodná právna úprava, podľa ktorej konal a rozhodoval súd prvého stupňa, nakoľko už nebolo možné aplikovať obligatórne ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona účinného do 06.08.2024, čím v tomto konkrétnom prípade došlo k zmene trestnej sadzby, resp. zníženiu jej dolnej hranice na rozpätie štyri až desať rokov. Je potrebné zdôrazniť, že aj súd prvého stupňa pri konaní a rozhodovaní v tejto trestnej veci v žiadnom smere nepochybil, čo konštatoval aj odvolací súd, a vydané rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo plne v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou v čase jeho konania a rozhodovania, aplikujúc správne ustanovenia hmotnoprávných aj procesnoprávných predpisov. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z náležite zisteného skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie, pričom vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdu prvého stupňa nemal rovnako odvolací súd žiadne výhrady alebo pochybnosti. Už súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal so všetkými vykonanými aj navrhovanými dôkazmi, s právnou argumentáciou strán v konaní a hodnotenie dôkazov vykonal v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyjadrenou v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, čo opäť konštatoval aj odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia.“

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebol podľa prokurátorky naplnený z nasledovných dôvodov:

„[...] Nie je možné sa stotožniť s uvedenou argumentáciou obvineného A. Š., ktorá sa týka naplnenia označeného dovolacieho dôvodu. Ním uvádzané tvrdenia, resp. vytýkanie postupu súdu prvého stupňa a rovnako odvolacieho súdu vo vzťahu k vykonaniu, resp. nevykonaniu ním navrhnutých dôkazov nenapĺňajú tento dovolací dôvod, a teda zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu tým, že súd nevykonával ním navrhnuté dôkazy. Poukazujem na rozhodnutie NS SR R 7/2011, podľa ktorého právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10, resp. uplatnení oprávnení podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. [...] Zároveň je nutné opäť zdôrazniť, hoc zastávam názor, že dovolacie námietky smerom k nevykonaniu navrhnutých dôkazov nemožno subsumovať pod uvedený dovolací dôvod (nevykonanie dôkazu súdom by za splnenia podmienok mohlo byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), že v tomto prípade ani nie je možné konštatovať pochybenie súdu, či už prvého stupňa alebo odvolacieho súdu, vo vzťahu k vysporiadaniu sa s navrhnutými dôkazmi obhajoby. Ako bolo už uvedené aj vyššie, už súd prvého stupňa komplexne aj vo vzájomnej súvislosti hodnotil zhromaždené dôkazy, náležite zistil skutkový stav

veci, pričom zároveň aj riadne odôvodnil svoje úvahy a rozhodnutie o nevykonaní vyššie uvedených dôkazných návrhov zo strany obhajoby, práve v kontexte aj iných navrhnutých a vykonaných dôkazov. Uvedený postup súdu je jednoznačne aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti trestného konania.“

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátorka uviedla nasledovné:

„[...] Opäť ide o argumentáciu obvineného A. Š., ktorá bola obhajobou uvádzaná už počas konania a rozhodovania súdu prvého stupňa a následne bola aj jedným z dôvodov podania odvolania v tomto trestnom konaní. Súd druhého stupňa sa smerom k týmto námietkam obhajoby plne stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa v odôvodnení jeho rozhodnutia, a preto na ňu aj poukázal, resp. odkázal aj v svojom odôvodnení. Súd druhého stupňa osobitne uviedol hodnotenie výpovede poškodeného Martina Ilavského s ohľadom na jeho vierohodnosť v súvislosti s tým, že pred svojou výpoveďou bol prítomný pri výsluchu obvineného A. Š. na hlavnom pojednávaní, pričom súd druhého stupňa prijal jednoznačný záver o neprispôsobovaní svedeckej výpovede poškodeného jeho výpovedi. Vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. V tomto prípade však ani súd prvého stupňa ani odvolací súd, ktorý sa stotožnil s jeho argumentáciou vo vzťahu k uvedeným námietkam, nekonal v rozpore so zákonom. V prípade procesného postavenia svedka - poškodeného nemožno opomenúť jeho osobitné práva podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku, a to ani v prípade konfliktu so zákonným ustanovením § 261 ods. 2 Trestného poriadku. V tomto prípade je možné sa plne stotožniť nie len s právnou argumentáciou súdu prvého stupňa uvedenú v odôvodnení jeho rozhodnutia poukazujúc na ním uvedenú judikatúru, ale najmä so záverom súdu prvého stupňa a rovnako odvolacieho súdu, že prítomnosť poškodeného J. Z. pri výpovedi obvineného A. Š. v procesnom postavení obžalovaného na hlavnom pojednávaní neznamenala ovplyvnenie jeho výpovede, a žiadne účelové tvrdenia, resp. zmeny oproti výpovedi z prípravného konania vo vzťahu k spôsobu a okolnostiam spáchaného skutku.“

Dovolanie je podľa prokurátorky zjavne nedôvodné aj s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

„[...] Súd druhého stupňa, ako bolo už uvedené vyššie, správne reflektoval na zmenu právnej úpravy, ku ktorej došlo v čase po vydaní rozhodnutia súdu prvého stupňa. Súd druhého stupňa ukladal trest v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia v časti ukladania trestu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť nezákonnosť jeho rozhodnutia pri určení druhu a výmery trestu. Je potrebné zdôrazniť, že toho času už právoplatne odsúdený A. Š. svoju vinu popiera, svoj postoj nezmenil, a to napriek záverom o jeho vine či už súdom prvého alebo druhého stupňa. Poškodený J. Z. jeho konaním utrpel ťažkú ujmu na zdraví, pričom útok opakovane smeroval a zranenia spôsobil na hlavu poškodeného, ktorý doteraz znáša trvalé následky tohto jeho protiprávneho konania. Berúc teda do úvahy všetky okolnosti spáchaného skutku, osobu páchatel'a, aj jeho pomery, ktoré vyhodnocoval súd prvého aj druhého stupňa, nemožno prijať záver, že by uložený trest bol v rozpore so zákonom, resp. že by sa konajúce súdy nevysporiadali, resp. neaplikovali všetky v čase ich rozhodovania platné zákonné hmotnoprávne ustanovenia, osobitne tie namietané obvineným A. Š. v podanom dovolaní tak, aby bol naplnený tento dovolací dôvod. Záverom k argumentácii obvineného A. Š. k tomu dovolaciemu dôvodu uvádzam, že ukladanie trestu domáceho väzenia podľa § 53 Trestného zákona je možnosťou, nie povinnosťou zo strany súdu a najmä na uloženie takého druhu trestu musia byť kumulatívne splnené podmienky, medzi inými aj písomný sľub (§ 53 ods. 1 písm. c) Trestného zákona), ktorý zo strany už právoplatne odsúdeného A. Š. ani daný nebol minimálne v čase rozhodovania súdu druhého stupňa.“

S poukazom na vyššie uvedené prokurátorka konštatovala, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Pred rozhodnutím dovolacieho súdu bola 4. augusta 2025 zo strany obhajkyne obvineného doložená do spisu fotokópia písomného sľubu obvineného podľa § 53 Trestného zákona, podľa ktorej obvinený sľubuje, že v prípade, ak by mu súd uložil trest domáceho väzenia, bude dodržiavať všetky povinnosti uložené súdom a vyplývajúce z príslušných ustanovení Trestného zákona a Trestného poriadku. Písomný sľub je datovaný k 14. aprílu 2025 a vlastnoručne podpísaný obvineným.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a závažnosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarcu zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska naplňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Z obsahu dovolania podaného obvineným je zrejmé, že aj keď obvinený formálne označuje dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a poukazuje na nesprávne použitie iného hmotnoprávného ustanovenia, a to konkrétne § 2 ods. 1 Trestného zákona, z podstaty dovolania vyplýva, že dovolateľ nenamieta správnosť použitia Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024 a v zhode s krajským súdom vyjadruje názor, že toto znenie zákona je pre neho s poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona priaznivejšie. Najvyšší súd vzhľadom na uvedené zastáva názor, že obvinený v skutočnosti nenamieta správnosť použitia § 2 ods. 1 Trestného zákona, ale namieta neaplikovanie § 33a Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024, ako aj neuloženie trestu domáceho väzenia podľa § 53

Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024, hoci to zákon po novele v jeho prípade podľa jeho názoru umožňoval.

Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 5/2011 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011, podľa ktorého:

Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste nepadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por..

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

S poukazom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 33a Trestného zákona upravujúce všeobecné zásady ukladania sankcií sa svojou povahou a významom taktiež primkyna skôr ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery upraveným v § 34 a nasl. Trestného zákona, pričom tieto nemožno charakterizovať ako hmotnoprávne ustanovenia kogentnej povahy spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Rovnako za hmotnoprávne ustanovenie kogentnej povahy v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemožno považovať ani ustanovenie § 53 Trestného zákona upravujúce trest domáceho väzenia s prihliadnutím na jeho fakultatívnu povahu, kedy Trestný zákon aj v prípade splnenia podmienok na uloženie tohto druhu trestu ustanovuje len možnosť a nie povinnosť uložiť trest domáceho väzenia.

Z dôvodu správnosti formálno-právnej subsumpcie dovolacích námietok pod príslušné dovolacie dôvody, dovolací súd preto podradil námietky dovolateľa týkajúce sa (ne)použitia § 33a Trestného zákona a § 53 Trestného zákona v súlade s vyššie citovaným stanoviskom pod špeciálny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa ďalej nezaoberal, keďže tomuto označenému dovolaciemu dôvodu obsahovo nezodpovedá žiadna z dovolateľových námietok.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo viď § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napokon, aj zo samotného gramatického znenia naposledy označeného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Obvinený vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval tým, že neboli na hlavnom pojednávaní vykonané ním navrhnuté dôkazy, a to osobný výsluch svedka O. a svedka I. ml., ako ani vyšetrovací pokus týkajúci sa overenia hodnovernosti svedeckej výpovede svedka Z. st..

K argumentom obvineného najvyšší súd uvádza. Právu obvineného spočívajúceho v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Je potrebné si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Z obsahu spisu je zrejmé, že súd rozhodol o odmietnutí vykonania obvineným navrhovaných dôkazov (č. 1. 180 súdneho spisu) a svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil v rozsudku (na str. 15 a 16) nasledovne:

„Súd odmietol vykonať na hlavnom pojednávaní dokazovanie výsluchom policajného príslušníka, ktorý bol (po skutku) prítomný na mieste čine (J. O.), a ktorý sa mal podľa obhajoby vyjadriť ku následnej agresivite poškodeného, a to preto, že (ako už bolo vyššie uvedené) následná agresivita je pre posúdenie tejto veci irelevantná, a tiež preto, že podľa § 240 ods. 3, 3. vety Tr. poriadku ak obhajoba bez meškania nenavrhuje po doručení obžaloby a výzvy na oznámenie návrhov na vykonanie dôkazov vypočuť svedkov, ktorých zápisnice o výpovedi prokurátor v obžalobe navrhol na hlavnom pojednávaní len prečítať, tak súd bude môcť tieto zápisnice prečítať aj bez súhlasu obžalovaného, o čom boli obžalovaný a aj jeho obhajkyňa vo výzve súdu podľa § 240 ods. 3 Tr. poriadku riadne poučení. Z rovnakého dôvodu, t. j. s poukazom na § 240 ods. 3 Tr. poriadku (vzhľadom na oneskorené oznámenie tohto dôkazného návrhu), avšak predovšetkým z dôvodu, že v osobe W. I., mladšieho ide o maloletého svedka, ktorého výsluch z prípravného konania sa podľa § 134 ods. 4 Tr. poriadku v spojení s § 135 ods. 1 a ods. 2 Tr. poriadku nemá opakovať ani na hlavnom pojednávaní, súd odmietol vykonať aj osobný výsluch tohto svedka. Na pojednávaní bola prečítaná výpoveď tohto svedka a prehratý obrazovo

- zvukový záznam z tohto výsluchu, ktorý bol vykonaný kontradiktórne, teda za možnosti obhajcu klásť svedkovi otázky. Nakoniec, okrem všeobecného poukázania na skutočnosť, že maloletý bol svedkom činu, neuviedla obhajoba, na aké konkrétne veci by chcela tohto maloletého svedka znova vypočúvať. Súd tiež odmietol vykonať obhajobou navrhnutý dôkaz vyšetrovacím pokusom za účelom zistenia, či svedok H.Q. Z. mohol z miesta, kde podľa svojej výpovede stál, niečo počuť a vidieť, a to z dôvodu, že na takýto postup, okrem ničím nepodloženej špekulácie obhajoby, ktorú nijako bližšie ani neodôvodnila, nebol na taký postup žiaden rozumný dôvod. Zo svedeckej výpovede poškodeného a aj jeho otca vyplynulo, že brána je mriežkovaná, že cez ňu všetko vidno, čo obhajoba nenamietala. Navyše, keďže nebolo možné konštatovať rozpor medzi svedeckými výpoveďami poškodeného a jeho otca v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, nebolo tak možné konštatovať ani podstatnú zmenu okolností, ktorá by ospravedlňovala oneskorené navrhnutie vykonania dôkazu vyšetrovacím pokusom na hlavnom pojednávaní, keďže podľa § 240 ods. 3, 2. vety Tr. poriadku platí, že súd môže odmietnuť vykonanie dôkazov, ktoré obhajoba nenavrhol vykonať bez meškania po doručení výzvy na oznámenie návrhov dôkazov (o čom boli v texte výzvy takisto riadne poučení.)“

K citovanej časti rozsudku, ku ktorej nevyjadril žiadne výhrady ani odvolací súd, najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa o návrhoch obvineného na vykonanie dokazovania nemlčal a jasne, zrozumiteľne, určito a vnútorne bezrozporne s poukazom na konkrétne ustanovenia Trestného poriadku vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k odmietnutiu návrhov obvineného na vykonanie dokazovania. Čo sa týka odôvodnenia napadnutých rozsudkov vo vzťahu k nevykonaniu obvineným navrhovaného dokazovania preto dovolací súd nemá žiadne výhrady a uzatvára, že právo dovolateľa na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia bolo zachované v dostatočnej miere, keďže konajúce súdy poskytli obvinenému náležitú a dostačujúcu odpoveď v reakcii na ním predložené konkrétne návrhy na vykonanie dokazovania.

Pokiaľ ide o správnosť samotnej úvahy súdu podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku vo vzťahu k návrhom obvineného na vykonanie dokazovania, najvyšší súd uvádza, že túto v dovolacom konaní neskúmal, nakoľko nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej, nevysvetlí (neodôvodní) aspoň stručným, no zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania.

Pre konanie pred odvolacím súdom platí, že tento nemusí o návrhu na doplnenie dokazovania formálne rozhodnúť uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, pretože „ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejné zasadnutie použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v dovolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo, ale „primerane“. „Z hľadiska zachovania práv obhajoby (čomu zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, resp. dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal, k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením (R 43/2018).

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutých dôkazov súdom zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vyššie uvedený záver zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho o nemožnosti preskúmavania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom, a síce dovolania podaného ministrom spravodlivosti na podklade podnetu oprávnenej osoby podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“ preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 odsek 1 písmeno c) Trestného poriadku [a už vôbec nie písm. i)], uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal (s argumentom, že preto bolo chybou jeho odmietnutie postupom podľa § 272 odsek 3 Trestného poriadku). Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 odsek 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 odsek 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Najvyšší súd sumarizuje.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vo vzťahu k návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, môže byť naplnený ak:

- a) súd prvého stupňa o návrhu obvineného na doplnenie dokazovania nerozhodol podľa § 273 ods. 3 Trestného poriadku - „ignoroval“ ho a s návrhom na doplnenie dokazovania sa nevysporiadal ani v odôvodnení svojho rozhodnutia - § 168 ods. 1 Trestného poriadku,
- b) ak bol návrh na doplnenie dokazovania predložený až v odvolaní a odvolací súd sa s týmto návrhom nevysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej - „mlčal“.

Takýto stav v predmetnej veci nenastal a preto najvyšší súd z vyššie uvedených dôvodov vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného

poriadku ako nedôvodnú.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade ak skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejmá z obsahu spisu, pričom súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- a) ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- b) ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonal, ale prihliadal na ne,
- c) ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

Dovolací súd podotýka, že ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tom zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyústila do prijatia judikátu, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. R 24/2020-I.).

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolateľ vo svojej podstate namieta nezákonnosť výsluchu poškodeného J. Z., pretože súd prvého stupňa pred samotným výsluchom poškodeného v rozpore s § 261 ods. 2 Trestného poriadku nezabezpečil, aby poškodený nebol prítomný pri výsluchu obžalovaného.

Podľa § 261 ods. 2 Trestného poriadku predseda senátu dbá na to, aby ešte nevyslúchnutý svedok nebol prítomný pri výsluchu obžalovaného a iných svedkov. Ak obžalovaný uznal základ aj výšku škody poškodeným včas a riadne uplatneného nároku na náhradu škody, vykoná sa ďalšie dokazovanie o výške škody iba výnimočne, najmä ak sú o nej dôvodné pochybnosti alebo je to potrebné pre záver o právnom posúdení skutku.

Ustanovenie § 261 ods. 2 Trestného poriadku nadväzuje na ustanovenie § 253 ods. 1 Trestného

poriadku a procesno-logistickým spôsobom usmerňuje predsedu senátu v spôsobe vedenia hlavného pojednávania. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečenie čo najobjektívnejšej výpovede ešte nevypočutého svedka, tak aby tento nebol pred svojim výsluchom ovplyvnený na hlavnom pojednávaní už vykonanými dôkazmi. Nie vždy však možno tento účel dosiahnuť, pretože v súdnej praxi bežne nastáva situácia, kedy počas hlavného pojednávania súd vyhovie návrhu obhajoby na doplnenie dokazovania výsluchom svedka, pričom sa zistí, že dotknutý svedok sa časti dokazovania zúčastnil ako verejný. To, že takýto svedok bol na hlavnom pojednávaní prítomný pri vykonávaní dôkazov by nebol dostatočný zákonný argument na odmietnutie jeho výsluchu súdom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

Možno prisvedčiť obvinenému, že súd prvého stupňa mal pri výsluchu obžalovaného a následne poškodeného ako svedka postupovať podľa § 261 ods. 2 Trestného poriadku, ale zároveň dovolací súd zastáva názor, že takéto pochybenie možno považovať nanajvýš za nesprávny technický postup predsedu senátu, pri vedení hlavného pojednávania, ktorý ale z hľadiska závažnosti nemá žiadny dopad na zákonnosť vykonaných dôkazov (k tomu porovnaj tiež Čentíš, J., Kurilovská, I., Šimovček, I., Burda, E. a kol. Trestný poriadok II. Bratislava : C.H.BECK 2021, s. 441).

Dôsledkom vykonania dôkazov pri súčasnom neuplatnení postupu podľa § 261 ods. 2 Trestného poriadku je výlučne vznik možnosti procesných strán spochybniť takúto výpoveď svedka ako ovplyvnenú inými výpoveďami, nie však nezákonnosť takto vykonaného dôkazu. V tejto súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že Trestný poriadok postup podľa § 261 ods. 2 s poukazom na použitú formuláciu „predseda senátu dbá na to, aby ...“ upravuje ako vhodný, nie však nevyhnutný pre možnosť použitia výpovede svedka pri rozhodovaní. Dovolací súd napokon dodáva, že pokiaľ konajúci súd nepostupoval podľa § 261 ods. 2 Trestného poriadku, je z hľadiska zachovania práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia žiaduce, aby sa v odôvodnení rozhodnutia následne vysporiadal s prípadnými námietkami obvineného spochybňujúcimi objektivnosť výpovede svedka.

V intenciách prejednávanej veci najvyšší súd s prihliadnutím na vyššie uvedené uzatvára, že neuplatnením postupu podľa § 261 ods. 2 Trestného poriadku pred výsluchom obžalovaného na hlavnom pojednávaní nedošlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko výsluch obžalovaného, ako ani následný výsluch poškodeného nemožno len z tohto dôvodu považovať za vykonaný nezákonným spôsobom.

Dovolací súd dopĺňa, že konajúce súdy nesprávny technický postup pri výsluchu poškodeného fakticky napravili v priebehu ďalšieho konania, keďže z obsahu rozhodnutí vyplýva, že pristúpili k hodnoteniu výpovede poškodeného s potrebnou miernou ostražitosťou. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že tento súd posudzoval skutočnosť, či mohla byť výpoveď poškodeného na hlavnom pojednávaní ovplyvnená výpoveďou obžalovaného, pričom nedospel k záveru, že by jej hodnovernosť mohla byť spochybnená (str. 18 rozsudku súdu prvého stupňa). Rovnako sa hodnovernosťou tejto výpovede zaoberal so zvýšenou ostražitosťou aj krajský súd, ktorý v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že poškodený vypovedal zhodne so svojou výpoveďou z prípravného konania, pokiaľ ide o spôsob a okolnosti spáchania trestného činu, pričom uzavrel, že svoju výpoveď neprispôboval tomu, čo si vypočul na hlavnom pojednávaní (str. 23 napadnutého rozsudku).

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd uzatvára, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku zjavne nedošlo.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri vyššie uvedených odstupňovateľných druhoch trestov.

Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2 Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občanovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Vo vzťahu k dovolateľovej námietke ohľadne nedostatočného aplikovania všeobecných zásad ukladania sankcií podľa § 33a Trestného zákona najvyšší súd poznamenáva, že pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií ustanovených v § 33a až 39 Trestného zákona, a v dôsledku tohto pochybenia uloženie neprimerane prísneho alebo naopak neprimerane mierneho trestu nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý je potrebné v súlade s konceptom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vykladať prísne v súlade s jeho znením. Obvinený preto môže v dovolacom konaní úspešne namietať len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby alebo neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu o výbere druhu trestu či úvahu o primeranosti trestu, pokiaľ bol ten, ktorý trest uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Inými slovami, primeranosťou uloženej sankcie sa dovolací súd vecne nezaoberá.

Po nahliadnutí do spisu najvyšší súd konštatuje, že krajský súd správne vychádzal z § 155 ods. 1 Trestného zákona účinného od 6. augusta 2024, keďže trestný čin ublíženia na zdraví bol zo zbiehajúcich sa trestných činov najprísnejšie trestný (§ 41 ods. 1 Trestného zákona) a správne určil, že obvinenému možno uložiť trest v trestnej sadzbe 4 až 10 rokov. Pokiaľ teda odvolací súd uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, nemožno konštatovať, že by uložil trest mimo zákonnej trestnej sadzby v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného zákona.

Čo sa týka namietaného neuloženia trestu domáceho väzenia, dovolací súd uvádza, že pre splnenie podmienok na uloženie trestu domáceho väzenia je v súlade s § 53 ods. 1 písm. c) Trestného zákona nutná procesná aktivita obvineného a predloženie písomného sľubu, že sa v určenom čase bude zdržiavať v obydli na určenej adrese a pri výkone kontroly poskytne potrebnú súčinnosť. Bez predloženia takéhoto písomného sľubu konajúci súd nemá dôvod sa zaoberať naplnením ďalších podmienok na uloženie trestu domáceho väzenia.

Nahliadnutím do spisového materiálu dovolací súd zistil, že obvinený pred vynesением napadnutého rozsudku krajského súdu takúto procesnú aktivitu nevyvinul a písomný sľub do spisu doložil až v priebehu dovolacieho konania po právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu. Nemožno preto považovať za pochybenie krajského súdu, ak sa možnosťou uloženia trestu domáceho väzenia v prejednávanej veci nezaoberal. Pre úplnosť je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ by aj boli podmienky na uloženie trestu domáceho väzenia splnené, ani v takomto prípade by uloženie trestu odňatia slobody a nepoužitie § 53 Trestného zákona neznamenal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže Trestný zákon upravuje § 53 Trestného zákona ako fakultatívne

ustanovenie, ktoré aj v prípade splnenia podmienok na uloženie trestu domáceho väzenia pripúšťa alternatívne uloženie trestu odňatia slobody.

S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

S poukazom na všetky skutočnosti uvedené v odôvodnení tohto uznesenia, je zrejmé, že k naplneniu dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. h) Trestného poriadku (ani iných) nedošlo, a preto dovolací súd dovolanie obvineného A. Š. odmietol ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.